

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Piątek, dnia 21 listopada 1919 roku

Nr. 313

Przenumeraty:
w ŁODZI
Kwartalnie Mk. 16.20
Miesięczn. 5.40
Za roznośzenie
fen. miesięcznie.
Przebież. pocztowa:
Kwartalnie Mk. 21.50
Miesięczn. 7.10

Kalendarzyk:
21. XI Ofiarow. N. M. P.
22. XI Cecylii.
23. XI Klemensa.
24. XI Jana od Krzyża W.

Redakcja
w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie **Centralne biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej** — Zgoda № 1 w Warszawie.

OGŁOSZENIA Przed tekstem lub w tekście mk. 2.50, za tekstem 85 fenigów w reklamacji mk. 1.25 za wiersz petitowy. **Drobne ogłoszenia 15 fen** za wyraz. Najmniej 1 mk. Komunikaty mk. 2.50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. **Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa** Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego. Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

U kresu kryzysu aprowizacyjnego.

Warszawa, 20 listopada (PAT.) **Ministerstwo aprowizacji podjęło do wiadomości, że kryzys żywnościowy i głodowy, wywołany trudnymi warunkami, już został opóźniony. Warszawa, większe miasta i ośrodki przemysłowe otrzymają już w najbliższych dniach przypadające kontyngenty.**

30 tys. wagonów zboża kupiła Polska.

Warszawa, 20 listopada (PAT.) Komisja aprowizacyjna przyjęła do wiadomości oświadczenie szefa sekcji Zaborowskiego, iż urząd na poczet pożyczki, mającej się zaciągnąć w Ameryce, zakontaktował tamże 30,000 wagonów zboża, z czego 10,000 jest w drodze. Komisja zatwierdziła następnie szereg wniosków dotyczących aprowizacji Małopolski, Zagłębia Dąbrowskiego i Częstochowy.

tylko można było jej ostrze skierować przeciwko nam, zastoso- wano z pedanterją i skrupulatnością wprost misterna.

W ten sposób odcięto nas od Śląska Górnego oraz większej części Cieszyńskiego i obecnie, posiadając pewność uzyskania tych ziem z racji wyraźnego polskiego stanowiska ludności, na razie przeżywać musimy istny kataklizm głodu węglowego, który wstrząsa posadami państwa i niesłychanie utrudnia naszą sytuację wewnętrzną...

Zyczenia wrogów naszych na każdym kroku spotykały się ze wzruszającą pobłażliwością. Zostaliśmy, ze wszystkich stron otoczeni wprost nieznośną tymczasowością granic, która uniemożliwia rozpoczęcie intensywnej pracy twórczej i zakończenia wyczerpującej kraj wojny.

Sprawa Galicji Wschodniej, tej bohaterskiej dzielnicy, która przeżyła już istne piekło katastrofy wojennej, ciągle pozostaje otwarta. Decydująca o naszych przyszłych losach, niesłychanie żywotna kwestja granic wschodnich również, z racji kunktatorskiej polityki Anglii, wahającej się między problematyczną Rosją przyszłości, a Rosją bolszewicką, nie może doczekać się decyzji.

Z tej przyczyny, z racji niegasnących jeszcze w sferach ententy iluzji co do odbudowy Rosji na dawnych zasadach zaborczości, Polska zostaje zawieszona w tymczasowości niedopowiedzeń, skazana jest na los istnienia mgławicy nieokreślonej, bez granic, bez formy wyraźnej a jednolitej.

Tymczasem chaos rosyjski gmatwa się i komplikuje coraz więcej. Kontredans wojenny między armjami Kołczaka, Judenicza i Denikina a hordami czerwogwardystów trwa dalej i zagadką sfinksową jest, jak długo jeszcze trwać może. Różne efemerydy w rodzaju „samostijnej” Ukrainy zjawiają się i przyskają, jak bańki mydlane.

A Polsce zaś, która jedyna umiała wytworzyć istotną organizację i mimo niesłychanych utrudnień zdołała przetrwać i złożyć niezaprzeczalne dowody żywotności, Polsce, każe się czekać oraz oddać swe losy wyrokowi „przyszłej” Rosji...

Sprawę naszego bytu uzależnia się więc od agonizującego, rzucającego się w straszliwej gorączce przewrotów oślakańca... Gdy pali się nam dach nad głową, apodyktyczne rozkazy areopagu paryskiego z flegmą bezduszną każą nam czekać cierpliwie, aż pożar rosyjski zgaśnie, aż nowy imperjalizm neo-caratu, w rasowo niewygastej zachłanności duszy bizantyjskiej, znów wyciągnie swe macki po ziemię, krwią polską i łzami polskimi zlane, wyzwolone obecnie orężem polskim z pod barbarzyństwa dziczyny...

Ten stan nieznośnej, duszącej rozmach naszego życia państwowego tymczasowości nie może trwać dłużej. **Polska domaga się granic!** Polska nie chce być, jak Twardowski, zawieszona na księżycu hipotez i niedopowiedzeń, Polska musi się ucieleśnić, musi pozyskać formy, musi oprzeć się na podstawach konkretnych, musi mieć możność poczucia samej siebie.

Rozbicie Petlury.

Chce przejść przez Galicję do Włoch. Sztab Petlury we Lwowie. Żona również ucieka do Lwowa. Honory dla armji Petlury. Ma armja ta przedrzeć się do Włoch. (Od wł. korespondenta.)

Lwów, 20 listopada. Pisma lwowskie donoszą, że armja Denikina pobiła na głowę Petlurę, zajęła Mohylew Podolski, Zmerynkę i inne, biorąc znaczne łupy i wielu bardzo w. Siczowcy mieli przejść na stronę Denikina, postanowili wrócić do Galicji. Te oddziały w bezładzie cofają się na Płocin i Kamieniec Podolski. Zład mieszkańcy miasta, w obawie aby ustrzedz miasto od rąk Denikina, prosili wojska polskie o zajęcie Kamienca.

Petlura chce się schronić do Polski, (warto- ściu rozbójnikowi stryk naszykować) obie- cując swymi zbójami złożyć broń. (Może być żyć ich? Przyp. Red.) Do Lwowa przybyło 20 sztabowych oficerów Petlury i jego żona z ministrem ukraińskim Kowalczem.

„Kurier Codzienny” donosi, że pozwolono im z honorami przejechać Galicję, aby udali się do Włoch (by tam rozpocząć intrygi przeciwko Polsce. Przyp. Red.).

Rozbitkowie obfawili się pieniędzmi w Rosji. Jeden z nich miał przy sobie 100,000 fr. szwajcarskich (wojenny dorobek (!?) Przyp. Red.).

Radjo z Mikołajewa donosi, że przybyła do Kijowa delegacja galicyjsko-ukraińskich pułków z prośbą, aby je od Petlury, z którym zerwali, przejął Denikin.

Dnia 13-go listopada został wydany ostatni komunikat wojenny przez Petlurę, notował on walki z „Dobrowolcami” na zachód od Zmerynki.

Ukraińcy chcą złożyć hołd Polsce.

(Od wł. korespondenta.)

Lwów, 20 listopada. Pisma tutejsze donoszą, że tu deputacja ukraińska złożona z 150 osób, która ma złożyć hołd Naczelnikowi Państwa, mającemu przybyć tu na obchód rocznicy

uwolnienia Lwowa od inwazji rusińskiej. (Poznaliśmy już te hołdy ukraińców, są one nie wiele więcej warte od łaszenia się psa, który milczkiem gryzie. Przyp. Red.)

Polska domaga się granic!

Oddawna już w Polsce rozwinęły się wszelkie tendencje do sprawiedliwego i rzeczowego uregulowania przez miarodajne czynniki światowej ententy w nasze słuszne i żywotne bolączki. Dokonano z tej strony wszelkich usiłowań, żywe i gorące sympatie do koalicji, jakie u nas objawiały się początkowo z siłą i entuzjazmem, zduśnię i unicestwić gruntownie.

Przekonał się nie bez zrozumiałego powodu, że nie bez korzyści, lecz zarazem pożytku wytrzeźwienie i nauki jedynej drogi polityki oportunistycznej a

suchej rachuby, że na rynku światowej gry bezdusznych dyplomacji, na przetargu ogólnym wojennej likwidacji, interesy naszych wrogów, sprawy czeskie, rosyjskie, a nawet niemieckie stanowią więcej, były energiczniej i bardziej skutecznie popierane, niż postulaty polskie, stanowiące częstokroć dla nas kwestję normalnego bytu państwowego.

Gdzietylko mógł się przejawiać jakikolwiek cień wątpliwości, obsypano nas hojnie plebiscytami i prowizorjami, które się ciągną w nieskończoność. Doktrynę o „samookreśleniu”, jeśli

Polska musi pozyskać nareszcie granice! Dostyc już tego prowizorium, które nas trawi i osłabia. Dostyc już tego kunktatorstwa, które losy żywego narodu uzależnia od przesłanek dyplomatycznych lub kursu giełdy londyńskiej...

Te ziemie, które siłą rzeczy ciążyą ku Polsce, które tylokrotnie manifestowały i obecnie ślą tysiącami hołdy na rece Sejmu, owe obszary Wileńszczyzny, Grodzieńszczyzny, Białorusi i Wołynia, te ziemie, które tradycją i kulturą wiąże z Polską i które obce są zupełnie duchowi nihilistycznej zgnilizny moskiewskiej, nie potrzebują i nie powinny czekać na zagadkowe przypadkowości losów Rosji. One muszą być natychmiast przyłączone do Polski, gdyż tego domaga się wielkim głosem ludność tubylcza. Galicja Wschodnia od wieków polska, również nie może być nam wydarta i żadne usiłowania

ni konszachty naftowych trustów nie zmuszą nas do zrzeczenia się słuszych i usświęconych stuleciami pracy oraz walki praw.

Naród polski domaga się granic dla swej Ojczyzny. Głos jego nie może być zlekceważony ani niewysłuchany, gdyż jest to wola trzydziestu milionów ludzi.

Taką siłą się nie pogardza. Ostatnia wojna światowa dowiodła, iż dużo mniejsze wartości w pewnych momentach mogą odgrywać dominującą rolę...

Błędem więc wielkim byłoby rzucanie Polski w objęcia rozpacz.

A potulna cierpliwość polska ma swoje granice, chociaż Oczyzna jej dotychczas granic pozyskać nie może.

Lehtiasaurus.

Sytuacja aprowizacyjna Łodzi.

Podwyższenie ceny chleba kartkowego o 5 fenigów. Cukier, węgiel i ziemniaki nadejdą niebawem.

k) Wczoraj po poł. w sali Rady Miejskiej przy ulicy Średniej Nr. 14 odbyła się konferencja aprowizacyjna, w której wzięli udział przedstawiciele kooperatyw i Magistratu. Przewodniczył obradom dyr. Wolczyński. Obecni byli prócz tego przedstawiciel Komitetu Rozdziału Chleba i Mąki, p. Łubieński, komisarjatu aprowizacyjnego i kolei.

Podwyższenie ceny chleba.

Przedewszystkiem omawiano sprawę załatwienia zatargu pomiędzy piekarniami i ich pracownikami. Na żądania Związku pracowników mącznych podwyżki płacy, otrzymali oni 50% podwyżki, wobec czego dotychczasowa cena chleba nie pokrywa kosztów produkcji. Podwyżka pensji piekarzom liczy się już od 10 listopada. Pan Łubieński zaznaczył, iż starania, czynione w Warszawie o zniżkę ceny mąki nie odniosły skutku, wobec czego na konferencji uchwalono podwyższyć cenę chleba, począwszy od dnia dzisiejszego, o 5 fen. na funcie.

Płaca piekarzy zatem obecnie wynosi 225 mk. tygodniowo, zaś dla pomocników piekarskich po 150 mk.

O węglu zeznaczył ławnik Kaffanke, iż na grudzień Łódź przeniesiono z 6 klasy do 1 i za grudzień mieszkańcy otrzymają dodatkową rację węgla, ponieważ przybywa go w większej ilości.

Co do cukru, to nie otrzymano go dotychczas li tylko z powodu aury, pocłąg kolejki podjazdowej jest naładowany cukrem ze Zbierska dla Łodzi i w tych dniach nadejdzie. Cukier jednakże będzie droższy, a mianowicie w sprzedaży hurtowej po 2 mk. 23 fen. za funt a w detalicznej 2 mk. 45 fen. Każda osoba otrzyma na miesiąc po 600 gr., czyli po 45 funtów.

Co do oleju zaznaczono, iż P. U. Z. A. P. P. ma otrzymać pewną ilość z Poznania, lecz oleju tego ma być bardzo mało. Co do stoniny magistrat zawarł z Kijakiem umowę na dostawę 20,000 funt. miesięcznie na potrzeby szpitali, ochron i t. p., lecz dla kooperatyw z tej ilości nie starczy. Na to postanowiono poczynić starania u władz o kredyt, w wysokości 20 milion. marek, licząc po 4 funty na mieszkańca.

Co do mydła, magistrat posiada 20,000 funt. zaś biuro zjednoczonych kooperatyw zamierza uruchomić własną mydlarnię, na co potrzeba kapitału około 300,000 mk.

Co do ziemniaków brak wagonów przeszkadzał ich sprowadzaniu z Poznańskiego, obecnie na posiedzeniu przedstawiciel kolei zaznaczył, iż od 4-ch dni otrzymano rozporządzenie dyrekcji, iż należy przepewszystkiem dawać wagony dla wolnego handlu i magistratów, wobec czego kapusta i ziemniaki magistrackie będą mogły być wkrótce sprowadzone do Łodzi.

Aresztowanie porucznika Wąsowicza.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 20 listopada. W związku z łódzką aferą poborową, aresztowany został dziś w południe poruczn. Władysław Wąsowicz.

Był on przeniesiony do Warszawy na wyższe stanowisko, gdzie po wiadomości zamieszczonej w „Rozwoju” o nadużyciach przy poborze,

złożył raport, żądający śledztwa. Został zawieszony w czynnościach, a obecnie na skutek ostatnich wyników śledztwa aresztowany.

Przed wojną brał on udział w życiu politycznym Galicji i kandydował jako Stapińczyk do parlamentu wiedeńskiego.

KRONIKA.

— Czerwony krzyż w Łodzi.

W tych dniach Towarzystwo pomocy dla żołnierza polskiego przestało istnieć, a właściwie zlało się z inną, ogólnopolską instytucją Czerwonego krzyża.

Skład zarządu Czerwonego krzyża jest ten sam, co dawnej pomocy dla żołnierza polskiego. Prezesem jest pani Rosmanowa, wiceprezesem adwokat Wyganowski. W skład zarządu wchodzi: ks. prałat Tymieniecki, pastor Gundlach, rejenci Chrzanowski i Kosiński, dyrektor Gajewicz, dyrektor Zygmunt Fidler, dr. Watten, dr. Majbaumowa, p. Barciński.

Towarzystwo posiada obecnie 1600 członków i w kasie rozporządza 135,000 gotówki. Opiekuje się ono głównie szpitalami; na ulicy Pańskiej № 113, Przędzalnianej (oddział chirurgiczny i szpital weneryczny, choroby epidemiczne obecnie ustały. Straszna hiszpanka prawie nie istnieje, czerwotka zaginęła.

Instytucja zabiega około podniesienia oświaty wśród żołnierzy, a więc odczyty i biblioteki, a p. Ładzina wniosła projekt zorganizowania sanitariuszek.

— Bielizna na front.

c) Liga kobiet pogotowia wojennego przygotowała ostatnią partję ciepłej bielizny dla dzieci łódzkich — wojaków 28 pp., którą wysyła w tych dniach. Bielizna ta sprawioną została z funduszu wyznaczanego Lidze przez Radę miasta Łodzi.

— Z Sejmiku powiatu.

c) Wydział Sejmiku powiatowego otrzymał już znaczny transport zakupionej bielizny zimowej, przeznaczonej dla ludności powiatu łódzkiego.

Bieliznę sprzedaje skład Sejmiku w Łodzi przy Alejach Kościuszk.

— 25-lecie Tow. śpiewaczego im. Moniuszki.

a) Pod hasłem święta pieśni, Tow. śpiewacze im. Moniuszki obchodzić będzie srebrne gody swej pracy, w sobotę, d. 22 i w niedzielę, d. 23 b. m.

Stwierdzić należy, iż praca Tow. pomimo bardzo ciężkich warunków, w jakich była prowadzona, wydała plony obfite. Występów na cele społeczne Tow. wykazuje 68, przedstawień teatralnych 26, wieczorów literackich 4, wycieczek 26, obchodów narodowych 4.

Zaznaczyć należy, iż za urządzenie obchodów narodowych na członków zarządu uakład-

no za rządów moskiewskich dwukrotnie. Postarano się również o zorganizowanie pomocy dla członków, której obrotu w ostatniego półrocza wykazują zgórą 20,800. Stać dziś przed społeczeństwem polski w Łodzi z dorobkiem 25 letnia, Tow. Świąt. Pieśń w postaci wielkiego koncertu publicznego, który odbędzie się w Sali koncertowej przy ul. Dzielnej, w niedzielę, d. 23 b. m., o godz. 7½ wieczorem. Na Święt. Tow. zaprasza całą pokrewną bractwo i ogół życzliwego społeczeństwa polskiego.

— Uroczyste nabożeństwo.

a) Z okazji 25 letniego jubileuszu Tow. śpiew. im. „Moniuszki”, w sobotę, dnia 22 o godz. 10 rano, w kościele św. Józefa będzie się nabożeństwo żałobne za zmarłych członków.

Na nabożeństwo Zarząd T-wa prosi o bycie wszystkich członków T-wa wraz z nami.

— Odczyt.

Sekcja pedagogiczno odczytowa podaje wiadomości ogółu członków, że w piątek, listopada o godz. 6 i pół w lokalu związku drzeja 4) p. Szymczykiewicz wygłosi te „Szkoła a dom”.

— Ze związku młynarzy.

Z powodu afery M. chlera Związek młynarzy polskich powziął na zebraniu swoim i mającą uchwałę:

„Stojąc na stanowisku społeczno-obywatelskim i uznając wszelkie obawy nadużyć państwowych za zbrodnię, wobec społeczeństwa, niego wszelkiego rodzaju „szmuglem” i „kciem” wpływającym demoralizująco na Zarząd Związku młynarzy polskich postanowiono Członków Związku, którym udowodni „szmugiel” lub inne przestępstwo o charakterze wyzysku lub paskarstwo bezwzględnie wykluczyć z Związku i nazwiska członków podać do wiadomości powszechnej.

O powyższem ogłosić we wszystkich miejscach.

— W sprawie nadużyć J. Switalskiego

a) Ministerjum aprowizacji przejęło sprawę, dotyczącą nadużyć popelnionych referenta aprowizacyjnego w Łodzi, J. Switalskiego — państwowym władzom sądownym.

W celu przeprowadzenia ścisłego dochodzenia władza sądowna powierzyła tę sprawę dzielnemu śledczemu do zleceń szczególnych p. Strohajerowi.

W gmachu starostwa, gdzie istnieje dział aprowizacji, urządzone zostało specjalne biuro, w którym przez dłuższy czas sprawę będzie czynności sędzia śledczy.

— Za proponowanie łapówek.

Niejaka pani Lola Tarłowska zwróciła wczoraj do referenta Urzędu aprowizacyjnego na powiat łódzki z propozycją 16,000 zł za ułatwienie pewnej machinacji browarowej. Jednakże dama owa omyliła się w swych chubach, gdyż trafiła na człowieka nieposiadającego uczciwości, który w odpowiedzi ponętną propozycję kazał ją niezwłocznie odstawić.

Znamiennym jest, że p. Tarłowska jest urzędniczką państwową.

Komunikaty.

Towarzystwo śpiewacze „Lira” ul. Szkoła. Z okazji uroczystości św. Cecylii, petronki odbędzie się w niedzielę, d. 23 b. m. w kościele św. Józefa uroczyste nabożeństwo o godz. 9½, rano. Nian religijne wykona chór T-wa pod kierownictwem prof. A. Rędzimeża, przy akompaniamencie na pianinie p. St. Laferskiego.

Wieczorem zaś o godz. 6 odbędzie się koncert w sali „Domu Ludowego” przy ul. Przejazd 34. W programie urozmaiconym programie w wykonaniu sił muzycznych T-wa.

Na zakończenie odegrana zostanie komedia w 2-oh aktach pod tytułem „Pan Burmistrz z W. Kozłowiec” Pobratyma.

Sprzedaz biletów na koncert w niedzielę, b. m. w kasie teatru „Domu Ludowego” przy ul. Przejazd 34 od godz. 10 rano.

Za Stowarzyszenia Techników.

W piątek, 21-go listopada r. b., o godz. 8 wieczorem wygłosi w Stowarzyszeniu Techników (ul. 3) prof. Jan Stacharski odczyt na temat: „Stosunki naukowe Polski i Włoch”.

Stosunki naukowe Polski i Włoch. Wygłoszą członkowie bezpłatnie, dla gości wprowadzonych w 927 1. Stow. Techników w

Wieczornica „Koła polek”

W dniu 22 listopada r. b. w sali Kasyań oficer-
skiego Piotrkowska 243, „Koło Polek” urządza wie-
czornicę, z której dochód przeznaczony będzie na
cieple odzież dla żołnierzy walczących. Wieczornicę
poprowadzi doborowy koncert.

Początek koncertu o godz. 8 wiecz. Po wyczer-
paniu programu — tańce. Bilety pozostałe można na-
bywać przy wejściu na salę. Sala będzie ogrzana.
Mamy nadzieję że cel tak szlachetny, jak przyję-
cie z pomocą tym, którzy stoją na straży honoru
całociel Ojczyzny naszej, znajdzie szerokie poparcie
społeczeństwa.

Lista gospodyń.
Dr. Knichowiecka, Dr. Czapliska, M-c Jasieńska,
Wattenowa, M-c Cygańska, Dr. Włodarska, Rej,
Chrzeanowska, Horodyńska, Kawecka, Rygielowa, La-
rowska, Begalowa, Patkova, Odechowska, Dr. Smo-
łowska, Czajewska, Kom. Bilykowa, Benedykowa,
Mielasiedowa M-c, Pełczyńska z córką, Smogorzew-
ska, Kozmińska, Zasacka, Dr. Golecowa, Wyzinkiewi-
czowa, Luszczewska, Eckertowa Petersilge, I. Peł-
kowska, Słaska, Zdrojewska, M. Pełkowska, Adamska,
Krodzicka, Jamecznikówna, Jaworska, Dr. Gerszma-
nińska, Flajsnerowa, Szubertowa, Grzegorzewska,
Kozanecka, Karwowska, J. Pełkowska, Pfeilrówna,
Starowiczówna.

Z urzędu śledczego.

Podczas przeprowadzenia rewizji u osób podej-
rzanych o dokonywanie kradzieży, odnaleziono nastę-
pujące rzeczy, najprawdopodobniej pochodzące z kra-
dzieży, a mianowicie:

- 1) 1 czarna skórzana damska sakiewka, 2) 1 wa-
lizka (sakwojaż), 3) 1 pudełko drewniane, 1 sukienka
damska, granat w paski czerwone, 5) 1 chustka wel-
niana w kratkę, 6) 1 kaftan damski nocny, biały, 7)
1 bluzka biała, 8) 1 koszula męska dzianina, biała, 9)
1 bluzka korenkowa i 2 paszporty na imię Łukasza
Gralaka i Aleksandra Trzuskowskiego.

Uprasza się osoby, którym rzeczy wymienione
zostały skradzione, o zgłoszenie się do Urzędu śled-
czego w Łodzi, przy ul. Kilińskiego 156, celem obej-
rzenia takowych, z powołaniem się na liczbę aktów
18-19 A. Bryg. 11.

Teatr i sztuka.

Teatr Polski (Dzielną 18).

Dziś Teatr gra świetną satyrę polityczną W. Pe-
rzyńskiego „Polityka” doskonale graną przez zespół
artystyczny z rosnącym powodzeniem. Premierę Teatr
Polski zapowiada na sobotę, dnia 22 bm. Będzie nią
pełna głębokiej ironji komedia B. Shawa „Major Bar-
bara” uznana przez krytykę za najlepszy utwór jego
ironicznej muzy. Reżyseruje J. Lesniewski.

Oryginalne dekoracje wykonał W. Gromek. Za-
powiedź tej sztuki obudziła żywe zainteresowanie.
Po południu o godz. 4 po cenach najniższych Teatr
gra „Słuby Panieńskie” Al. Fredry.

W niedzielę po południu „Książę Józef Ponia-
towski”.

Delegacja mazurska, która przybywa w so-
botę do Poznania liczyć będzie 30 osób i zaba-
wi w Poznaniu 4 dni.

Ks. Prymas Dalbor będzie przyjmował ży-
czenia z powodu wyniesienia go do godności
kardynalskiej dopiero po otrzymaniu kape-
lusza kardynalskiego to jest po powrocie
z Rzymu.

Wydział prasowy Polskiego Czerwonego
Krzyża donosi, iż jako wynik umowy zawartej
z Czerwonym Krzyżem bolszewickim co do wy-
miany internowanych jeńców, zwolnieni zostali
ks. biskup Ropp i ks. Makierman z Wilna, któ-
rzy byli więzieni przez bolszewików w Moskwie.
Oczywaj są już w drodze do kraju. Oczekiwane
są wiadomości o uwolnieniu całego szeregu
pozostałych w Moskwie rodaków.

Na stanowisko głównego pełnomocnika za-
chodniego frontu polskiego Czerwonego Krzyża
mianowany został Józef hr. Krasicki.

Prezydent Paderewski oświadczył, iż dwaj
okręty zboża są w drodze z Ameryki do Polski.

Konstytucja.

Warszawa, 20 listopada (PAT.) Komisja
konstytucyjna odbyła wedle referatu posła Rataja
drugie czytanie uchwalonych dotąd części roz-
działu, traktującego o organizacji sejmu w pro-
jektie konstytucji.

Wzrost sympatji dla Polski.

Wilno, 19 listopada. (PAT.) Wśród ludność
litewskiej zauważyć się daje stopniowy wzrost
uczuć przyjaznych dla Polski i Polaków. Przy-
jążni ta zwiększa się z każdym dniem. Ostatnio
we wsi Krożanach i Niemoksztach pow. Rosień-
skiego zebrani licznie chłopci litewscy wystąpili
z energicznym protestem przeciw agitatorom
rządowym, występującym wrogo wobec Polski.

Uroczystości Lwowskie.

(od własnego korespondenta).
Lwów, 20 listopada. Program uroczystego
obchodu rocznicy oswobodzenia Lwowa został
ustalony. Niezwykle gorąco powita Lwów Na-
czelnika Państwa.
Udział wezmą wszystkie stany i garni-
zony młodzieży i dziewcząt, które wszczęły te
obronę.

Rada miejska w Białymstoku.

Białystok, 20 listopada (PAT.) W dniu dzia-
jszym odbyło się pierwsze posiedzenie Rady
miejskiej, na którym uchwalono nadać Naczel-
nikowi państwa godność obywatela honorowego
miasta Białegostoku i wysłać depeszę z hołdem
do Naczelnika państwa i Sejmu i powitalną do
Warszawy, Krakowa, Wilna, Lwowa i Poznania.

Bolszewicy zwyciężają.

Wilno, 20 listopada. (PAT.) Wedle wiado-
mości z Rosji sowieckiej bolszewicy w ostatnich
dniach przetrucili swe siły wojskowe przeciw
Judeniczowi. Jednocześnie ogłoszono mobili-
zację powszechną, wzywającą pod broń wszyst-
kich mężczyzn w wieku od 18 do 40 lat. Za-
rządzenie to ma na celu wzmocnienie armji bol-
szewickich dla tem skuteczniejszej walki z ar-
mjami Kołczaka, Denikina i Judenicza.

Judenicz cofa się w stronę Estonji.

Paryż, 18 listopada. (PAT.) Z Helsingforsu
donoszą, że armia Judenicza wycofała się z o-
kolic Pskowa. Dalszy odwrót wojsk Judenicza
odbywa się w kierunku granicy estońskiej. Rząd
estoński postanowił rozbroić armję Judenicza,
skoro tylko przekroczy ona granicę Estonji.

Nowa finansowa operacja.

Wilno, 19 listopada. (PAT.) Rząd sowiecki
zamierza dokonać emisji nowych banknotów w
arkuszach po 5, 10 i 20 tysięcy rubli na arku-
szu. Ruble carskie, dumskie i tak zwane kie-
renki, mają być zupełnie wycofane z obiegu.
Ludność skrzętnie ukrywa wszystkie wymienione
banknoty, a zwłaszcza kierenki, jako uznane
przez Denikina za środek płatniczy. W związku
z powyższym kierenki są masowo przemycane
na teren operacyjny armji Denikina.

Większość posłów za Paderewskim.

(Od własn. koresp.)

Warszawa, 20 listopada. W sprawie kampa-
nii jaką tak zwana „liberyjna” prasa oraz lewi-
cowe koła poselskie prowadziły przeciwko pre-
mierowi Paderewskiemu, większość posłów sta-
nowczo oświadczyła, że będzie popierała poli-
tykę premiera.

Istnieje jednak w pewnych kołach posel-
skich projekt dodania przeciążonemu pracą
premierowi fachowego pomocnika, jako wice-
prezydenta.

Ludność Wołynia przeciw bolszewikom.

Głos ludu wypowiada się za Polską.

Warszawa, 20 listopada. (PAT.) Powiat Ko-
łomyjski otrzymał 3 wagony mąki przeznaczonej
specjalnie dla ubogiej ludności nad Stochodem.
Władze administracyjne przeprowadzają obecnie
spis włościan najbardziej potrzebujących pomo-
cy. W powiecie Włodzimierskim (Wołyń) uru-
chomiono dotychczas 46 szkół powszechnych,
obsadzając w nich nauczycieli przeważnie z Ga-
licji. Warunki istnienia i rozwoju tych szkół są

bardzo trudne. Ludność bowiem zniszczona
przez wojnę, nie jest w stanie udzielić szkołom
należytego poparcia. We wsi Smolanach, pow.
Pruszańskiego, miało miejsce zajście, jakie wy-
wołali emigranci, którzy, wróciwszy z Rosji, roz-
poczęli agitację bolszewicką. Ludność wyrzuciła
ich ze wsi. My wolimy polskie porządki, a kto
chce rosyjskich porządków, niech idzie do Rosji.

Sojusz Denikina z galicyjskimi ukraińcami przeciw bolszewikom.

Denikin „zrzeka” się Galicji Wsch. Ukraina ma być częścią „niepodzielnej” Rosji.

Warszawa, 20 listopada. (PAT.) K. B. W.
komunikuje: Pisma ukraińskie w Kamieńcu Po-
dolskim donoszą, że armja Denikina oraz na-
czelne dowództwo armji „galicyjskiej” doszło do
porozumienia w sprawie przerwania akcji wo-
jennej między sobą i prowadzenia wspólnych
operacji przeciw bolszewikom. Gwarantuje się
wojskom „galicyjskim” pełną swobodę. Armja o-
chotnicza utrwała z nimi stosunki przyjazne.
Opracowuje się wspólny plan walki z bolsze-
wikami. Denikin zrzeka się pretensji do Galicji,
nie wtrąca się do spraw wewnętrznych Galicji.
W Małorosji (sic!) armja ochotnicza (Deniki-

nowska) ma tylko cele państwowe, nie myśląc
wcale o dławieniu kultury małoruskiej. Armja
ochotnicza uznaje, że na Ukrainie mogą istnieć
małoruskie szkoły, prasa, oraz, że można uży-
wać swobodnie mowy ukraińskiej (sic!), gdyż
Denikin uważa Małorosję za część jedynej i nie-
podzielnej Rosji złączonej z nią historycznie, po-
litycznie i ekonomicznie. Galicjanie nie zobo-
wiązali się do oddania całego wojska znajdują-
cego się na terytorjum Małorosji i artylerji
dla wspólnej walki z ochotnikami przeciw bol-
szewikom.

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa, 20-go listopada (PAT.) Front li-
twesko-białoruski: Na odcinku poleskim silny
atak bolszewicki na linję Nowosiółki - Petry-
ków, z dużymi dla nieprzyjaciela stratami od-
parto.
Na reszcie froncie poza drobnymi utarcz-
kami patroli wywiadowczych spokój.
Front wołyński: Spokój.
W zastępstwie szefa sztabu generalnego
Haller, pułk.

i znowu niezdolali stworzyć wspólnego pro-
gramu.

Na ogół w kołach sejmowych panuje pe-
symistyczne zapatrywanie co do zdoiności wy-
łonienia większości sejmowej przez owe stron-
nictwa.

W kołach politycznych znowu krążą pogło-
ski o rychłych zmianach, które nastąpić mają
w min. spraw zagranicznych. Podobno nawet te
koła, na których minister Skrzyński chciał się
opierać i którym wysługiwał się on przy prze-
forsowaniu reformy rolnej odmawiają mu dal-
szego poparcia.

Urząd wojskowy w Poznaniu, dotychczasosa-
wa centrala władz wojskowych administracyj-
nych byłej dzielnicy pruskiej, została zlikwidowa-
wana z dniem 15 bm.

Kompetencje Urzędu wojskowego przeszły
na ministerstwo spraw wojskowych w Warsza-
wie wżg. na dowództwo okręgu generalnego
w Poznaniu.

Zagadnienia polityki polskiej.

(Od własn. koresp.)

Dziś dalej trwały pertraktacje w sprawie
utworzenia większości w sejmie i jak dotąd bez
rezultatu.

Obradowali przewodniczący 4-ch klubów,
mających wejść w skład projektowanej większo-
ści posłowie: Skulski, Witos, Fichna oraz Herc.

Pruski prezydent ministrów o sytuacji.

Rząd zdecydowany jest zdusić zakusy anarchii.

Nauen, 20 listopada (PAT.) Pruski prezydent ministrów Hirsch oświadczył na wstępie do rozprawy budżetowej w pruskim zgromadzeniu narodowym, że niestety większa część niemieckiego stronnictwa ludowego usuwa się od pozytywnej współpracy nad odbudową państwa, dalej konstatuje, że w kraju istnieje bardzo silny prąd przeciwyżdowski, objawiający się w licznych wykroczeniach, wybuchających częstokroć.

W dalszym ciągu zajmował się Hirsch radykalną lewicą i strajkami politycznymi. Należy

dążyć do tego, aby Niemcy nie stali się domem warjatów na wzór rosyjski. Rząd niemiecki jest zdecydowany użyć wszelkich środków do zduszenia zakusów przewrotowych, jak to okazało wobec przygotowań do wywołania strajku generalnego w dniu 7 b.n. Na szczęście wówczas wystarczyło aresztowanie kilku przywódców, aby nie dopuścić do wzmocnienia się ruchu. Rząd ma za sobą wznaczną część klasy robotniczej, która chce zwalczać wszelkie zakusy zbrodniczej samowoli.

Z SEJMU.

(Posiedzenie wczorajsze.)

Warszawa, 20 listopada (PAT.) Posiedzenie 101-e.

Na dzisiejszym posiedzeniu po wniesieniu szeregu interpelacji przystąpiono do dalszej rozprawy szczegółowej nad ustawą o czasie pracy w przemyśle i handlu, a mianowicie do obrad nad artykułem 6-ym.

Ustawa o czasie pracy.

W toku dyskusji pomiędzy innymi poseł Zuławski wypowiada się przeciw całemu punktowi d), głoszącemu, że w wypadkach spowodowanych koniecznościami narodowymi radzie ministrów przysługuje prawo przedłużenia pracy w każdym dniu tygodniu, za każdym razem jednak na okres nie dłuższy, niż 3 miesięczny.

Pos. Adam jako sprawozdawca komisji przemysłowo-handlowej, zbija wywody pos. Zuławskiego i prosi Izbę o przyjęcie artykułu 6-go w brzmieniu komisji przemysłowo-handlowej.

Przystąpiono do głosowania nad poprawkami komisji przemysłowo-handlowej. Wszystkie poprawki zostały przez Izbę przyjęte, artykuł 6-y więc przeszedł w brzmieniu komisji przemysłowo-handlowej.

Obowiązkowy odpoczynek niedzielny.

Do artykułu 10-go, zawierającego postanowienia dotyczące absolutnego odpoczynku w dniu niedzielnym, także w innych świętach chrześcijańskich, zabiera głos pos. Halpern. Mówca zwalcza projektowany artykuł i stawia wniosek, aby wybrano komisję z 11-u posłów, celem ponownego rozpatrzenia sprawy odpoczynku niedzielnego.

Pos. Perri wypowiada się jako stanowczy obrońca zasady jednego dnia odpoczynku w tygodniu, niedziel, dla wszystkich bez wyjątku obywateli państwa.

W toku dalszej dyskusji zabiera m. i. głos pos. Grünbaum, który polemizuje z wywodami p. Perri.

Unicestwienie zakusów kramikarstwa żydowskiego.

Wobec wyczerpania dyskusji komisji przystąpiono do głosowania.

Wniosek pos. Halperna o odroczenie sprawy, wniosek pos. Szypera 42-godzinną przerwą ze święceniem soboty (ś), następnie wniosek pos. Thoma umożliwiający robotnikom żydowskim pracę w niedzielę w żydowskich instytucjach wyznaniowych i rzemieślniczych, nieczynnych w niedzielę, odrzucono. Odrzucono również poprawkę posła Thoma zmierzającą do umożliwienia sklepom żydowskim, prowadzenia handlu w niedzielę w przeciągu 5-ciu godzin.

11-godzinny dzień pracy.

Nauen, 19 listopada. (PAT.) w niemieckim rządzie wprowadzono 11-godzinny dzień pracy, aby podziałać w ten sposób nawałowi zarękiej roboty.

Litwini nie chcą niemości i moskali.

Wilno, 19-go listopada. (PAT.) Popularność rządu kowieńskiego wśród ludności coraz więcej upada. Główną przyczyną jest, że ludność litewska nie chce walczyć razem z wojskami niemiecko-rosyjskimi. W Sandwiliach zmobilizowani nowozaciężni zbuntowali się, oświadczając,

że nie będą walczyli razem z Niemcami i Rosjanami. Poborowi, którzy na wezwanie Izraelu stawili się pod broń, są dokotowani przez ludność.

Tryumf Francji.

Ljon, 20 listopada (PAT.) Radio warszaw. Dnia 6 grudnia wejdzie do Izby Izabickiej 10 posłów z Aizacji, a 8 posłów z Lotaryngii. Jednogłośnie uchwalili wszyscy, że, jeśli z nich wystąpi po otwarciu Izby na tryumf, wypowie w imieniu całego głosa, w imieniu Aizacji i Lotaryngii deklarację. W ten sposób zostanie do wszelkie czasy wymazany dotychczasowy protest,

odczytany dnia 17 lutego 1881 r. przez N. Nellerera na zgromadzeniu narodowym w Bordeaux.

Wojna Włoch na półwyspie bałkańskim.

Praga, 19 listopada. (PAT.) Z Zagrzebia donoszą: Na mieście rozlepiono afisze zawiadamiające o zajęciu miasta Spalato i Split przez oddziały d'Annunzia. Dnia 22-go listopada m. d'Annunzio przeniósł się do Zadaru. Włoski admirał Milloti opracował plan ataku Włoch na Czarnogórę.

Ponowny wybór.

Rzym, 20 listopada (PAT.) Ponowny wybór wszystkich byłych prezydentów ministrów Giolittiego, Salandry, Boselli, Orlanda i Luziatiego jest zapewniony. Sonnino nie postawił kan dyatury.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

Wilson opuścił po raz pierwszy Biały Dom i odbył przejazd po parku.

W ostatnich tygodniach wypłynęło z portów argentyńskich 75 statków z ogólnym ładunkiem 200.000 ton zboża dla Europy.

W skład nowego gabinetu estońskiego wchodzi 4 członków partii ludowej, 3 partii robotniczej, 3 socjalistów i 2 bezpartyjnych.

Dziś, sąd doraźny w Białymstoku skazał na karę śmierci przez rozstrzelanie bandytę Artymusa Ocar, moczka.

Deputowany Menieur i pani Radisi w Paryżu zostali aresztowani pod zarzutem porozumiewania się z nieprzyjacielem.

Od kilku dni panują na Litwie śnieżne silne mrozy. Dzisiaj termometr wskazywał 10 stopni poniżej zera.

Z WARSZAWY.

Wczoraj aresztowano tutaj jednego z dygnitarzy bolszewickich Aleksandra Gromowa. Przez wojnę był on nauczycielem w gimnazjum Curzowskiego w Warszawie. Ewakuował się z Rosjanami i po wybuchu rewolucji bolszewickiej jako osobisty przyjaciel generałsimusa krył się. Został naczelnikiem wojskowej komisji oświatowej u bolszewików.

Do Warszawy przybył w niewyjaśnionych dotąd celach i zamieszkał przy ul. Nowolipiej 7, gdzie też został aresztowany i przewieziony do więzienia w Mokotowie.

Strajk robotników kolejowych z powodu braku chleba, trwa i dziś w dalszym ciągu.

Strajk poległ na tym, że robotnicy stanęli w warsztatach, lecz nie rozpoczęli pracy.

Strajkowali robotnicy w warsztatach w Pelcowanie, na stacji przeskiej i wieleńskie Ogoleń około 14.000 ludzi.

Deputacja tych robotników udała się do ministra aprowizacji p. Świrskiego z prośbą o chleb.

Minister oświadczył, że obecny kryzys aprowizacyjny jest przejściowy i potrwa najwyżej 3 do 4 dni, poczem dostateczna ilość zboża przybędzie do Warszawy.

Następnie delegacja poszła do Paderewskiego.

Porozumienia dotychczasowe mają przebieg pomyślny. Jest nadzieja, że strajk ten będzie krótko zakończony.

W tymczasem strajkuje 14.000 robotników - przeciętne płacili około 25 mk. dziennie, więc państwo na tym strajku straci w ciągu dwóch dni około pół miliona marek.

Wina leży głównie po stronie wadliwej aprowizacji dotychczasowej.

Warszawa, 20 listopada (PAT.) Komisja miejska i prawnicza odbyły wspólne zebranie na którym ustalono redakcję projektu ustawy o zwolnieniu mieszkalni.

Handel i Przemysł.

Przed wyzyskiem zagranicy.

W celu przeciwdziałania obdzieraniu nas z europejską zagranicę sztuczną niższą walutą i skutkiem tego nadmierną wysokością cen za liche towary, grono polskich kupców w Chicago za inicjatywą p. Władysława Skiego zawiązało „Polskie Towarzystwo eksportowe” z kapitałem 150 milionów dolarów. Czele stanęli najpoważniejsi kupcy i przemysłowcy polscy z Chicago, p. Henryk Radajewski prezes, p. Józef Ziemia wiceprezes, Józef Szerek, sekretarz; kierownikiem i pełnomocnikiem całego przedsiębiorstwa jest p. Władysław Skie.

Celem towarzystwa jest dostarczyć Polsce w wyborowym gatunku i po najniższej cenie Towarzystwo ma zamiar otworzyć filje, w miarę potrzeby, kilka filii w Polsce. Dla nawiązania stosunków handlowych

przyjedzie do Polski upoważniony zastępca towarzystwa.

Dla stosunków handlowych z Anglią.

Pod tytułem „The Polish economic bulletin” Polska agencja handlowo-finansowa w Londynie rozpoczęła wydawnictwo organu informacyjnego w języku angielskim, poświęconego sprawom gospodarczym Polski. Pierwszy numer ukazał się w październiku b. r. i zawiera obszerny materiał informacyjny i cyfrowy o stanie przemysłu, handlu i rolnictwa oraz finansów w Polsce. O stratach, które Polska poniosła pod względem gospodarczym podczas wojny, o perspektywach handlu polsko-angielskiego etc. Ciekawe i umiejętnie redagowane wydawnictwo przyczyni się niewątpliwie do utworzenia i pogłębienia stosunków handlowych z Anglią i zasługuje na szczególną uwagę naszych sfer kupieckich, dla których będzie nowym łącznikiem z kupiectwem angielskim.

Kursy państwowej centrali dewiz.

Warszawa, dnia 20 listopada 1919 r.

	Dewizy		Banknoty	
	Kupno	Sprzedaż	Kupno	Sprzedaż
Funty szterlingi	190	192	190	192
Dolary Stan. Zjedn.	45.50	46	45.50	46.25
Dolary Kanadyjskie	—	—	—	—
Franki francuskie	5.15	5.25	5.15	5.30
Franki szwajcarskie	8.75	8.85	8.75	8.90
Liry	4.05	4.15	4.00	4.20
Marki niemieckie	135	137	135	138
Marki drobne do 10 włącznie	—	—	100	—
Korony austriackie	—	50	—	50
Korony czeskie	92	94	—	—
Kurs przerażenia na korony	58	—	—	—

Popierajmy handel polski!

Powołanie do służby w Wojsku Polskiem

Na mocy rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wojskowych Dep. Gosp. z dnia 11 listopada 1919 r. za № $\frac{58971}{7683}$ /Pers. wszyscy byli urzędnicy wojskowej kontroli rachunkowej byłych armii zaborczych do lat 60, którzy nie pełnią jeszcze służby w Wojsku Polskim, mają się w ciągu dni 14-tu zameldować w odnośnych Intendenturach Okręgów Generalnych i złożyć swoje dokumenty, względnie uwierzytelnione odpisy.

W myśl powyższego rozkazu byli urzędnicy wojskowej kontroli rachunkowej byłych armii zaborczych, zamieszkali na terenie O. Gen. Łódzkiego, zameldują się w Intendenturze O. Gen. Ł. (ul. Cegielniana № 18, pokój 10H) do dnia 3 grudnia 1919 r.

Łódź, dnia 19 listopada 1919 r.

S. Knapski
pporucznik.

z r. Domiszek
Major i zastępca Szefa Intendentury.

Wielka sprzedaż gwiazdkowa

2932 1

- Palta damskie ostatnie fasony 650.— 520.— 485.—
- Bluzki wełniane w różnych kolorach 75.— 65.— 55.—
flanelowe 45.— 42.—
- Spódniczki damskie z modnych materiałów 80.— 70.— 60.—
- Palta pluszowe damskie na watalinie i jedw. podszewce 1250.—
- Palta dla chłopców z granatowego kastora na wacie z futrzaniem kołnierzem. 280.—
- Zimowe palta męskie z dobrego paltowego mater. 550.— 450.—

Szmechel i Rozner,
Łódź, Piotrkowska 100.

Wytocza Państwowa nabędzie

KASĘ OGNIOTRWAŁĄ

w różnych rozmiarów, używaną, lecz w dobrym stanie. Oferować „P. Z. T.” do Rozwoju”. 2917 2

Dobre interesy dla przemysłowców chrześcijan.

PLACE

pod zakłady przemysłowe 115 morgów na terenie Zagłębia. Linie kolejowe po obu stronach placu. Węgiel na miejscu. Cena 4 marki metr kwadratowy.

Domy dochodowe

w różnej wielkości z placami, ogrodami w Zagłębiu. Ceny przystępne.

Doskonała lokata kapitałów

w przedsiębiorstwie budowlanym o milionowym kapitale zakładowym z ograniczoną poręką. Udziały od 5,000 marek; dywidenda wysoka. Wiadomość „Kurier Zagłębia” w Sosnowcu. 2910 2

Kupimy dobrego PSA podwórzowego

zasiadać się Targowa 1/3 w Magazynie. Elektrownia Łódzka. 2924 3

Okazyjnie do sprzedania eleganckie

SANKI

na 4 osoby z kocem dla kuczera siedzenie na kozle. Wiadomość w Sokolnikach u zarządzającego pod Ozorkowem. 2905 1

Sienniki włouńskie

z tkaniny papierowej imitujące oryginalne NADESZŁY.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna. 2834 2

M. Dobrzyński, Łódź, CEGIELNIANA 19 m. 12.

PRACOWNIA

kapeluszy damskich

przyjmuje, obstalunki jak również na mufki i kołnierze Pusta № 1. 2915-sn-3

NA WYPŁATĘ

towary damskie, męskie, dziecięce, obrusy i kołdry

Ch. Markowicz i S-ka Piotrkowska № 37, w podwórzu 2688-5

CHUSTKI!!

ZIMOWE różnych wielkości w ładnych deseniach po cenach umiarkowanych poleca SKŁAD RESZTEK

DZIELNA 34 poprz. ofic. 1-sze piętro. 2928-1

OBUWIE

!! Amerykańskie !!

w lepszym gatunku oraz towary białe, galanterie i kosmetykę poleca 2853 4

Dom Handlowo-Komisowy 90. Piotrkowska 90.

Skład żelaza

Leszczyński i Kozłowski polecają

przybory myśliwskie — Piotrkowska 21.

Kto chce korzystnie sprzedać niepotrzebne w domu przedmioty lub zbywającą garderobę.

Kto chce nabyć po taniej cenie garderobę, bieliznę i przedmioty domowe, niech się uda do Sklepu Komisowego

A. STELZNER, Piotrkowska 160, róg Główniej.

